07/03/2019

Μητρ.Σερρών: “Μετάνοια σημαίνει καθαρισμός της συνειδήσεως μας”

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Σερρών και Νιγρίτης

Λόγος Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτη Σερρών και Νιγρίτης κ.Θεολόγου επί τη εισόδω της Αγίας και Μεγάλης Τεσσαρακοστής.

«Ἀπό τότε ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς κηρύσσειν καί λέγειν· μετανοεῖτε· ἤγγικε γάρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν». (Μτ 4, 17).

Ἀγαπητοί μου χριστιανοί,

Ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καί οὐρανίου Πατρός μας ὁδήγησε τά βήματά μας καί πάλιν στήν πλέον κατανυκτική καί ψυχωφελῆ περίοδο τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ μας ἔτους, τήν Ἁγία καί Μεγάλη Τεσσαρακοστή, ἡ ὁποία ὡς ζωηφόρος πηγή θείων εὐλογιῶν καί

χαρίτων ζωογονεῖ καί ἁγιάζει ὁλόκληρη τήν ὕπαρξή μας. Κύριος σκοπός αὐτῆς τῆς εὐλογημένης χρονικῆς περιόδου εἶναι ἡ πνευματική μας προετοιμασία, ὥστε “ψυχαῖς καθαραῖς καί ἀρρυπώτοις χείλεσι” νά ὑποδεχθοῦμε τόν Νυμφίο Χριστό, νά προσκυνήσουμε βιωματικῶς τά κοσμοσωτήρια πάθη Του καί τόν ζωηφόρο Σταυρό Του καί νά κοινωνήσουμε τῆς ἀτελεύτητου χαρᾶς τῆς ἁγίας καί λαμπροφόρου Ἀναστάσεώς Του, πού σηματοδοτεῖ καί τήν ἰδικήν μας ἀνάσταση καί σωτηρία, ὡς μελῶν τοῦ παναγίου Σώματός Του, τῆς Ἐκκλησίας.

Κυρίαρχη θέση στόν ἀγώνα αὐτό, κατέχει ἡ μετάνοια, πού λειτουργεῖ ὡς ἀσφαλής ὁδοδείκτης χριστοζωῆς καί σωτηρίας. Τό κάλεσμα γιά μετάνοια πού ἀπευθύνεται στόν καθένα μας προσωπικῶς ἀπό τόν ἴδιο τόν Δεσπότη Χριστό (Μτθ. 4,17) χαρακτηρίζει τό ἦθος, τό κήρυγμα, τήν λατρεία, τήν ὑμνολογία τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλά καί τόν προσανατολισμό ὁλοκλήρου τῆς ζωῆς μας. Ἡ μετάνοια ἀποτελεῖ τό θεμέλιο τῆς πνευματικῆς ζωῆς καί προκοπῆς μας. Ἡ ἀληθής μετάνοια ὡς ὑπόθεσις καί ποιότητα συνολικῶς τοῦ βίου μας, κεφαλαιοποιεῖ, συγκρατεῖ, ἀσφαλίζει καί πολλαπλασιάζει στήν ζωή μας τήν σώζουσα χάρη τοῦ Θεοῦ.

Τί σημαίνει ὅμως μετάνοια; Ἄς ἀφήσουμε νά μᾶς τό διδάξει αὐθεντικά ὁ σοφός διδάσκαλος τῆς μοναχικῆς πολιτείας καί τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς, ὅσιος Ἰωάννης ὁ Σιναΐτης, ὁ συγγραφέας τῆς οὐρανοδρόμου Κλίμακος.: «Μετάνοια σημαίνει ἀνανέωση τοῦ βαπτίσματος. Μετάνοια σημαίνει συμφωνία μέ τόν Θεό γιά μιά νέα ζωή. Μετάνοια σημαίνει σκέψις αὐτοκατακρίσεως καί μέριμνα γιά τήν σωτηρία μας. Μετάνοια σημαίνει ἐλπίδα καί ἀποκήρυξις τῆς ἀπελπισίας. Μετάνοια σημαίνει συμφιλίωσις μέ τόν Κύριο μέ ἔργα ἀρετῆς, ἀντίθετα πρός τά παραπτώματά μας. Μετάνοια σημαίνει καθαρισμός τῆς συνειδήσεώς μας. Μετάνοια σημαίνει ὑπομονή τῶν θλίψεων» (Κλίμαξ Ἰωάννου, λόγος 5ος).

Μέσα ἀπό τήν μετάνοια ὁ ἀγωνιζόμενος χριστιανός μπορεῖ νά κρατᾶ ἐνεργές τίς βαπτισματικές του δωρεές, οἱ ὁποῖες τοῦ ἐξασφαλίζουν τήν θεία υἱοθεσία, τήν καινή ἐν Χριστῷ ζωή. Αὐτή ἡ ζωή εἶναι κυρίως καρδιακό βίωμα, ὅπου τό Ἅγιον Πνεῦμα μᾶς πληροφορεῖ μυστικῶς, «ὅτι Ἀββᾶ ὁ Πατήρ» (Γαλ. 4,6), ὅτι δηλαδή ὁ Θεός εἶναι φιλόστοργος πατέρας μας καί ἐμεῖς γνήσια παιδιά Του. Ἡ μετάνοια εἶναι πρωτίστως Θεοῦ δῶρον καί ἀκολούθως γνώρισμα ἀρχοντικῆς καί νηφούσης καρδιᾶς πού τολμᾶ νά “βλέπῃ τά λάθη της” (ὅσιος Ἐφραίμ ὁ Σύρος) καί θέλει νά σωθεῖ. Ἡ μετάνοια γεννᾶ στήν καρδιά μας τήν ζωντανή ἐλπίδα. Αὐτή μᾶς λυτρώνει ἀπό τήν ἄβυσσο τῆς ἀπελπισίας καί τῆς ἀκηδίας, ὅπου ἐντέχνως μᾶς ὁδηγεῖ ὁ διάβολος. Ἰδού τί μᾶς συμβουλεύει τό χρυσό στόμα τῆς Ἐκκλησίας μας, ὁ θεῖος Ἰωάννης: «Κανείς νά μήν ἀπελπίζεται γιά τήν σωτηρία του. Εἶσαι τελώνης; Μπορείς νά γίνεις Εὐαγγελιστής. Εἶσαι βλάσφημος; Μπορεῖς νά γίνεις Ἀπόστολος. Εἶσαι ληστής; Μπορείς νά λεηλατήσεις τόν παράδεισο. Δέν ὑπάρχει καμία ἁμαρτία πού νά μήν σβήνεται μέ τήν μετάνοια…Ἔχεις ἰατρό τόν Χριστό ἀνώτερο ἀπό τήν ἀρρώστια… ἔχεις ἰατρό πού μπορεῖ καί θέλει νά σέ θεραπεύσει» (Ἰωάννης ὁ

Χρυσόστομος Ε.Π.Ε. 28, 750 καί 33, 444).

Οἱ καρποί τῆς μετανοίας εἶναι τά ἔργα τῶν χριστιανικῶν ἀρετῶν πού στολίζονται ἀπό τήν ἁγία ταπείνωση, τήν μητέρα ὅλων τῶν χριστιανικῶν ποιοτήτων, τήν «θεϊκή σκέπη πού σκεπάζει τούς ὀφθαλμούς μας, γιά νά μήν βλέπουμε τά κατορθώματά μας. Ἡ ταπεινοφροσύνη εἶναι
πύργος ἰσχύος ἀπό προσώπου ἐχθροῦ» (Ἅγιος Ἰωάννης τῆς Κλίμακος). Οἱ κόποι μας, τά δάκρυά μας, οἱ νηστεῖες, οἱ προσευχές, οἱ ἀγρυπνίες, οἱ ἐλεημοσύνες, θά πρέπει νά προσφέρονται στόν Χριστό ὡς δείγματα τῆς ἀγάπης καί ἀφοσιώσεώς μας πρός Αὐτόν καί ὡς ἡ δική μας συμμετοχή στήν ἐπιθυμία μας γιά σωτηρία. Ἡ μετάνοια λυτρώνει τόν ἄνθρωπο ἀπό τά ἀβάστακτα δεσμά τῆς ἁμαρτίας καί τόν καθιστᾶ κατά Χριστόν ἐλεύθερο, ὄχι κυριαρχούμενο ἀλλά κυρίαρχο, ὄχι δέσμιο ἀλλά ἐλεύθερο, ὄχι νεκρό ἀλλά ἀληθῶς ἀναστημένο. Ὁ δρόμος γιά τόν Παράδεισο περνᾶ μέσα ἀπό τήν μετάνοια. Στήν ἐποχή μας ὅμως ἡ ἀμετανοησία προβάλλεται ἀπό τήν κοσμική λογική ὡς ἡ δέουσα καί ἀξιοπρεπής στάση ζωῆς. Συχνά ἀκοῦμε πρόσωπα αὐτάρεσκα νά δηλώνουν, πολλές φορές καί δημόσια, πώς δέν μετανιώνουν γιά τίποτα ἀπό ὅσα στή ζωή τους ἔχουν πράξει. Συμβαίνει ὅμως ἐξ’ ἴσου συχνά νά πιστεύουμε, ὅτι ἔχουμε ἦθος μετανοίας, ἀλλά νά ἀπέχουμε πολύ ἀπό αὐτήν. Τοῦτο ὀφείλεται πρωτίστως στήν δυσκολία μας νά διακρίνουμε τίς βαθύτερες αἰτίες τῶν πτώσεών μας. Αὐτό ὅμως εἶναι ἔργον ἑνός ἐμπείρου πνευματικοῦ. Προτάσσουμε στή ζωή μας τήν δική μας «αὐτάρεσκη ἀλήθεια» καί ὄχι τήν αἰώνια εὐαγγελική ἀλήθεια, πού σώζει καί ἐλευθερώνει τόν ἄνθρωπο. Ἄλλοτε πάλι προσεγγίζουμε τίς πτώσεις μας συναισθηματικά καί ἠθικιστικά. Ὅμως ἡ ἠθικιστική προσέγγιση τῶν ἁμαρτημάτων, δὲν εἶναι ἱκανή νά προσφέρει μία πραγματικὴ θεραπεία ψυχῆς. Ἡ ἁμαρτία εἶναι μία βαθειά ὀντολογική τραγωδία, οὐσιαστική ἄρνηση τοῦ ἰδίου τοῦ Θεοῦ. Ἀγγίζει τόν πυρήνα τῆς ὑπάρξεώς μας. Ἡ ἀληθής μετάνοια εἶναι πρωτίστως στάση ζωῆς πού ψηλαφᾶται καί γνωρίζεται ἐμπειρικά σέ πρόσωπα. Στόν τελώνη καί στόν ἄσωτο υἱό, στήν ὁσία Μαρία τήν Αἰγυπτία, στούς ἀποστόλους Πέτρο καί Παῦλο, στόν ληστή πού σταυρώθηκε μετά τοῦ Κυρίου καί σέ τόσες ἄλλες ἁγίες μορφές πού ἡ Ἐκκλησία τοποθετεῖ ἐνώπιόν μας καθημερινῶς, γιά νά γνωρίσουμε καί ἐμεῖς τό ποιόν, τό ἦθος καί τήν ἀποτελεσματικότητα τῆς μεγάλης αὐτῆς ἀρετῆς.

Ἀγαπητοί μου ἀδελφοί,

Καθώς ἀπό τῆς σημερινῆς ἡμέρας εἰσερχόμεθα στό στάδιο τῶν πνευματικῶν ἀγωνισμάτων, ἄς ἀναλάβουμε προθύμως καί μέ χαρά τήν πνευματική πανοπλία τῆς ὀρθοδόξου πνευματικότητος πού φωτίζει, θεραπεύει καί ἁγιάζει τήν ζωή μας. Προορισμός μας σ’ αὐτό τό ταξίδι εἶναι ὁ ἴδιος ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ὁ φιλεύσπλαγχνος Κύριος, φίλος, παρηγορητής καί ὁδηγός τῆς ζωῆς μας. Αὐτή τήν ἀλήθεια τονίζουν καί τά παρακάτω λόγια τοῦ μεγάλου ρώσου ὀρθοδόξου

λογοτέχνη, Θ. Ντοστογιέφσκι, τά ὁποῖα ἀξίζουν μεγάλης προσοχῆς: «Τίποτα μή φοβᾶσαι καί μή θλίβεσαι. Μιά καί μετανοεῖς, ὅλα θά στά συγχωρέσει ὁ Θεός. Μά κι οὔτε ὑπάρχει, οὔτε μπορεῖ νά γίνει στόν κόσμο τέτοιο κρίμα πού νά μήν τό συγχωρέσει ὁ Κύριος σέ ἐκεῖνον πού μετανοεῖ ἀληθινά. Μά κι οὔτε μπορεῖ ὁ ἄνθρωπος νά κάνει ἕνα τόσο μεγάλο ἁμάρτημα πού θά μποροῦσε νά ἐξαντλήσει τήν ἀστείρευτη ἀγάπη τοῦ Θεοῦ. Φρόντισε μονάχα γιά τήν μετάνοια, γιά τήν ἀδιάκοπη μετάνοια κί ὅσο γιά τόν φόβο, διῶξε τον ἐντελῶς ἀπ’ τήν καρδιά σου. Πίστευε πώς ὁ Θεός σέ ἀγαπάει τόσο πού ἐσύ οὔτε καί νά τό φαντασθεῖς δέν μπορεῖς. Σ’ ἀγαπάει παρόλο πού ἁμάρτησες. Σ’ ἀγαπάει μέσα στήν ἁμαρτία σου. Γιά ἕναν μετανοοῦντα στόν οὐρανό χαίρονται περισσότερο παρά γιά χίλιους ἀναμάρτητους, εἶπε ὁ Χριστός». Ὁ Κύριος μετά πάντων ἡμῶν.

Εὐλογημένη καί σωτήρια Μεγάλη Τεσσαρακοστή.

Καλή Ἀνάσταση!

Διάπυρος εὐχέτης ὅλων σας πρός τόν Κύριον

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

Ο ΣΕΡΡΩΝ ΚΑΙ ΝΙΓΡΙΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΟΣ